

Vooraan

Commentaar

Isabel
Albers

M/V
van
de week

Zonder leraars

De bijzonder snel oplopende tekorten aan leraars zijn alarmerend. Dit loopt slecht af voor onze kennisregio. Was het maar zo simpel dat het over een gebrek aan geld gaat.

Dispensatie. Het woord is in veel Vlaamse gezinnen sinds september schering en inslag. Leerlingen mogen om de haverklap vroeger naar huis omdat er geen leraar is voor Frans of wiskunde. Of ouders worden aangesproken om zelf wiskunde te komen geven. De snelheid waarmee het lerarentekort explodeert dit schooljaar baart de koepels, scholen én ouders grote zorgen.

Zomaar uit de lucht komen die klassen zonder leraars niet vallen. Het is al bijna tien jaar een probleem. Onderwijsministers Pascal Smet (Vooruit) en Hilde Crevits (CD&V) beten hun tanden stuk op een loopbaanpact voor leraars. Ben Weyts (N-VA) sluit nu kleinere akkoorden, maar ook die zijn verre van perfect. Zo wordt door de nieuwe cao 67 miljoen euro gespendeerd om leerkrachten voor syndicaal werk en werkbaar werk uit de klas weg te halen. Een onbegrijpelijke maatregel in het licht van het lerarentekort.

Er kiezen niet alleen te weinig jongeren voor een leraarsberoep, het onderwijs heeft vooral een retentieprobleem. Meer dan vier op de tien startende leraars in het middelbaar onderwijs zeggen het onderwijs binnen vijf jaar vaarwel. In het lager onderwijs zijn dat er drie op de tien. Doordat we leerkrachten niet gewoon laten lesgeven, door grootstedelijke problematieken ook, door een gebrek aan maatschappelijke waardering tout court.

Zo simpel als er dan maar massaal geld bijpompen is de oplossing niet. Volgens OESO-cijfers, zo haalde onderwijsexpert Wouter Duyck eerder aan in deze krant, hebben we in Vlaanderen 1 personeelslid per 8,4 leerlingen, veel beter dan het Europese gemiddelde van 1 per 9,2 leerlingen.

Klassen zonder leraars zijn een horrorscenario voor de kenniseconomie die Vlaanderen is. Het is ook een schrikbeeld voor onze democratie en het niveau van onze samenleving.

België spendeert 5,1 procent van het bruto binnenlands product aan onderwijs, een kwart meer dan het Europese gemiddelde van 4,1 procent. Ook de salarissen van leraars liggen hoger dan gemiddeld.

Wél problematisch is hoe die middelen worden besteed. Want in realiteit is er natuurlijk verre van één lesgever voor een

klas van 8,4 leerlingen. De overheadkosten zijn immens.

De tijd die leerkrachten moeten spenderen aan andere taken dan lesgeven, is veel te hoog. Die planlast wordt al lang gesignaleerd. Er wordt even lang al veel te weinig aan gedaan. Een middenlaag installeren om leerkrachten zogenaamd bij te staan blijkt in de praktijk vaak 'une fausse bonne idée'. Die consulenten zijn vaak de eersten om extra rapportjes te vragen om leerlingen op te volgen. Rapporten die gemaakt moeten worden door... de leraar die bezwijkt onder het teveel aan rapporten.

Ten tweede gaan veel te veel investeringen naar de veelkoppige moloch die ons onderwijs is. Koepels en structuren bestaan naast elkaar, met het gemeenschapsonderwijs, vrij onderwijs, provinciaal onderwijs, stedelijk onderwijs, methodescholen... Tot in het absurde toe.

Er zijn zelfs katholieke centra voor leerlingenbegeleiding en vrijzinnige, alsof een kind met dyslexie in één net anders is dan in een ander. Net als de structuren van onze versnipperde en gebrekkig functionerende staat zijn ook de geldverslindende structuren van ons onderwijs aan een drastische hervorming toe.

We zijn in de vicieuze cirkel beland waarbij goede lesgevers als ontmoedigde idealisten afhaken. Door hun verhalen kiezen ook minder en minder getalenteerde jongeren voor de klas. Zwakkere leerlingen bevolken de onderwijsopleidingen, waardoor het beroep nog minder aantrekkelijk wordt en de tekorten en werkomstandigheden het voor de overgeblevenen nog lastiger maken.

Klassen zonder leraars zijn een horrorscenario voor de kenniseconomie die Vlaanderen is. Het is ook nefast voor onze democratie en het niveau van onze samenleving. En als dat niet genoeg is: het is gewoon een schrikbeeld voor uw eigen kinderen en kleinkinderen. Het tij omkeren zal van iedereen meer vragen dan wat kurieren am Symptom.

Reageren?
Deel uw mening met ons en andere lezers
www.tijd.be/commentaar

© MICHAEL FERRIE

Stromae

Popmaestro orkestreert eigen comeback

THOMAS PEETERS

Paul 'Stromae' Van Haver (36) is een meester in het bespelen van de media. Vorige week was er, na acht jaar bijna-radiostilte, de verrassende aankondiging van twee Belgische festivaloptredens. Nieuwe muziek zou volgen, maar wanneer? Zijn creatieve label Mosaert op de Brusselse Louizalaan hield de lippen stijf op elkaar. Ook de platenfirma's die de Belgische popmaestro voor zijn eerste twee albums en live-dvd vertegenwoordigden, tastten in het duister.

'De enige die weet of en wanneer Stromae met nieuw werk komt, is Stromae zelf', klonk het vorige week in de Vlaamse muziekwereld. Dat werd vrijdag, op de dag dat een andere grote Europese artiest, de Britse Adele, haar comeback maakte.

Op het nummer 'Défiler' na, dat in 2018 was bedoeld als de soundtrack bij de modeshow van zijn kledingmerk Mosaert, is 'Santé' zijn eerste volwaardige single sinds de mondiale doorbraak met 'Racine Carrée' in 2013. De 'million-selling combination of Michael Jackson and Jacques Brel', zoals The New York Times hem in een lofzang noemde, werd toen een reus in de internationale muziekwereld.

De opgang was in 2009 begonnen met 'Alors on dance'. Achter de schijnbaar banale beat ging een fatalistisch anticrisislied schuil. Op 'Racine Carrée' stonden opnieuw vrolijke nummers met een dubbele bodem, maar waren de vertellingen persoonlijker. Hij zong over zijn mislukkingen op amoureux vlak ('Formidable'), het gemis van zijn vader die hij als kind zelden zag en omkwam in de Rwandese genocide ('Papaoutai') en racisme ('Bâtard').

De hele wereld wilde een stukje van de zanger uit Brussel. Een intensieve wereldtournee van twee jaar bracht zijn Franstalige eurodance onder andere op het Amerikaanse Coachella Festival. In de herfst van 2015 was de New Yorkse poptempel Madison Square Garden het eindstation. Zelfs toenmalig premier Charles Michel en minister van Buitenlandse Zaken Didier Reynders zaten in de uitverkochte zaal. Acht jaar

Belgisch exportproduct

De zoon van een Vlaamse moeder en Rwandese vader was rond 2015 het belangrijkste exportproduct van ons land. Iedereen wilde een stukje van Stromae. De schijnwerpers voelden op den duur zo ongemakkelijk dat de zanger zich uit de muziek terugtrok.

Nieuw album

Zelf heeft hij het nog niet bevestigd, maar de kans is groot dat 'Santé' de eerste single is van het derde langverwachte album van Stromae. Dat zou nog dit jaar verschijnen.

Vrolijke nummers met dubbele bodem

Het muzikale geheim van Stromae is het samenspel tussen ogenschijnlijk vrolijke popdeuntjes en teksten waaruit een grote voeling met de realiteit van alledag blijkt. 'Santé' is een ode aan de mensen die in de luwte van de maatschappij belangrijk werk verrichten.

Creatief bedrijf

Sinds hij zich in 2015 terugtrok uit de muziek was de modeafdeling van zijn bedrijf Mosaert zijn creatieve speeltuin.

nadat hij hamburgers had staan bakken in de Quick om zijn filmstudies te betalen was Stromae België's belangrijkste exportproduct.

Toen de zaallichten van die historische show in New York uitgingen, doofde ook het licht bij de zanger. Hij kampte naar verluidt met uitputtingsverschijnselen. Hij annuleerde een tournee in Afrika na een slechte reactie op een antimalaria-middel. Later getuigde hij over de hallucinaties en 'krankzinnigheid' die het middel hadden uitgelokt, en de aanhoudende angstaanvallen. Het is niet duidelijk of hij om die reden van het podium verdween. Maar in de daarop volgende jaren deed hij van alles, behalve muziek maken.

In die muzikale stiltejaren amuseerde hij zich met de modeactiviteiten van zijn label Mosaert. Daarmee brengt hij een keer per jaar een ecologische kledinglijn uit. Paul - niet Stromae - staat er ten dienste van zijn vrouw Coralie, met wie hij een zootje heeft, zijn broer Luc en andere creatievelingen van het label. En dat voelt goed. Minder druk, meer mentaal comfort.

Een half jaar geleden gaven Paul, zijn vrouw en zijn broer een interview aan het magazine Sabato over hun ontwerp van de eerste elektrische Mini voor BMW. Toen waren de contouren van het gesprek duidelijk afgebakend: geen vragen over muziek, geen foto's van Paul zonder zijn posse. Stromae liet toch in zijn kaarten kijken. Corona was niet inspirerend geweest, bekende hij, maar een jaar ver in de crisis begonnen de ideeën te komen.

In het nieuwe, net geloste nummer klinkt de Brusselse zanger bekend: een zuiders ritme, een elektrobeat en een tekst vol woordspelingen. Het liedje is een ode aan de diversiteit en aan mensen die in de luwte van de samenleving belangrijk werk verrichten. Denk sinds de coronacrisis aan het zorgpersoneel, maar ook aan poetshulpen, even vriendelijke als onderbetaalde barmedewerkers die erop toezien dat we in comfortabele omstandigheden op café kunnen of toilet personeel dat voor onze hygiëne instaat op buitensporig wilde feestnachten. 'Arlette, arrête, toi, la fête, tu la passes aux toilettes.'

Met een single, twee grote shows en een album lijkt dat derde album een uitgemaakte zaak. Wanneer dat er komt, beslist alleen hij.